

Domov>Vaše pravice>Žrtve kaznivih dejanj>Odškodnina>Uveljavljanje odškodnine zoper storilca kaznivega dejanja
Uveljavljanje odškodnine zoper storilca kaznivega dejanja

Romunija

Kako lahko uveljavljam odškodnino ali druga pravna sredstva/nadomestila zoper storilca kaznivega dejanja v sodnem postopku (kazenski postopek) in na koga moram nasloviti ta zahtevek?

Za povrnitev škode, povzročene s kaznivim dejanjem, se lahko oškodovanec obrne na kazensko ali civilno sodišče.

Najpomembnejše procesno sredstvo, s katerim lahko žrtve kaznivih dejanj prejmejo sklep, s katerim se od tožene stranke zahteva plačilo odškodnine ali povrnitev škode, je vložitev civilne tožbe v kazenskem postopku. Prednost tega pristopa je, da omogoča uporabo vseh dokazov, ki so bili predloženi kazenskemu sodišču, za ločen civilni postopek pred civilnim sodiščem pa velja načelo razpoložljivosti.

Določbe, ki urejajo vložitev civilne tožbe v kazenskem postopku, so določene v členih 19 do 28 zakonika o kazenskem postopku.

Namen civilne tožbe, vložene v kazenskem postopku, je uveljavljanje civilnopravne odgovornosti oseb za škodo, povzročeno s kaznivim dejanjem, ki se obravnava v kazenskem postopku.

Civilno tožbo v kazenskem postopku lahko vloži oškodovanec, ki je civilna stranka v postopku zoper toženo stranko, ali njegovi pravni nasledniki, in po potrebi stranka s civilno odgovornostjo.

Če oškodovanec ni sposoben odločati o sebi ali ima omejeno sposobnost delovati, lahko civilno tožbo v kazenskem postopku v njegovem imenu vloži zakoniti zastopnik ali po potrebi državni tožilec.

Če se oškodovanci ali njihovi pravni nasledniki niso pridružili kazenskemu postopku kot civilna stranka, lahko pred civilnim sodiščem vložijo tožbo za povrnitev škode, povzročene s kaznivim dejanjem.

V kateri fazi kazenskega postopka moram predložiti zahtevek?

Na začetku prve obravnave je oškodovanec obveščen o pravici, da se kazenskemu postopku pridruži kot civilna stranka.

Predlog za pridružitve kot civilna stranka (*cerere de constituire ca parte civilă*) se lahko vloži v fazah predhodne obravnave v okviru kazenskega pregona ali vloži pri senatu za predhodno odločanje ter med sojenjem, vendar ga je treba vložiti pred začetkom sodne preiskave.

Med sodno preiskavo lahko civilna stranka popravi morebitne administrativne napake v vlogi za pridružitve kot civilna stranka, poveča ali zmanjša zahtevek in zahteva povrnitev premoženjske škode v obliki denarnega plačila, če povrnitev škode v naravi ni več mogoča.

Kaj lahko zahtevam v zahtevku in kaj moram navesti (skupni znesek in/ali posamezne izgube, izgubljeni dobiček in obresti)?

Pridružitve kot civilna stranka se opravi pisno ali ustno. Navesti je treba vrsto in znesek zahtevka ter razloge in dokaze, na katerih temelji zahtevek.

Če se to opravi ustno, mora sodišče to zabeležiti v uradnem poročilu ali po potrebi v sodni odločbi (*încheiere*).

Ali obstaja poseben obrazec za takšne zahtevke?

Poseben obrazec ne obstaja, vendar se lahko civilna tožba vloži v kazenskem postopku, če so izpolnjeni naslednji pogoji: civilna stranka se postopku pridruži pred začetkom sodne preiskave in to stori pisno ali ustno, pri čemer navede vrsto in znesek zahtevka ter razloge in dokaze, na katerih temelji zahtevek.

S katerimi dokazi moram podpreti svoj zahtevek?

V kazenskem postopku je dokaz vsako dejstvo, ki je namenjeno ugotavljanju obstoja ali neobstoja kaznivega dejanja, identifikaciji osebe, ki ga je storila, in ugotavljanju okoliščin, potrebnih za pravično rešitev zadeve, ter ki prispeva k ugotovitvi resnice v kazenskem postopku.

Ali moram v zvezi z zahtevkom plačati sodne takse ali druge stroške?

Civilna tožba v kazenskem postopku za ugotovitev civilne odgovornosti tožene stranke in/ali stranke s civilno odgovornostjo, ki se vloži pri kazenskem ali civilnem sodišču, je oproščena sodnih taks (*taxă de timbru*).

Ali lahko pred in/ali med postopkom dobim pravno pomoč? Ali lahko dobim pravno pomoč, če ne živim v državi, v kateri poteka postopek?

Stranke in pravne stranke v kazenskem postopku zastopa ali jim pomaga odvetnik.

Odvetnik oškodovanca ima med kazenskim postopkom pravico, da je obveščen o datumu in uri kazenske preiskave ali zaslišanja pred sodnikom za pravice in svoboščine (*judecător de drepturi și libertăți*) in da je navzoč v kateri koli fazi kazenskega postopka, razen če zakon določa drugače, pravico do vpogleda v spis ter do vlaganja vlog in izjav. Hkrati ima odvetnik oškodovanca pravico, da se mu zagotovijo čas in možnosti, ki so potrebni za pripravo in izvedbo učinkovite obrambe.

Pravna pomoč za oškodovanca je obvezna, kadar nima sposobnosti delovati ali ima omejeno sposobnost delovati ter kadar je oškodovanec žrtev kaznivih dejanj grdega ravnanja z mladoletniki, nasilja v družini, kaznivih dejanj v zvezi s trgovino in izkoriščanjem ranljivih oseb ter kaznivih dejanj zoper spolno svobodo in nedotakljivost. Kadar sodišče meni, da se oškodovanec iz določenih razlogov ne bi mogel braniti sam, poskrbi, da ga brani odvetnik, ki ga imenuje sodišče.

Oškodovanec ima pravico do brezplačnega tolmača, če ne razume romunščine, je ne govori dobro ali se ne more sporazumevati v njej, in pravico do prevoda v jezik, ki ga razume, vseh izvensodnih poravnav (*soluție de netrimitere în judecată*), če ne razume romunščine.

V katerih primerih bi kazensko sodišče zavrglo ali zavnilo moj zahtevek zoper toženo stranko?

Kot je navedeno zgoraj, se lahko civilna tožba vloži v kazenskem postopku, če so izpolnjeni naslednji pogoji: civilna stranka se postopku pridruži pred začetkom sodne preiskave in to stori pisno ali ustno, pri čemer navede vrsto in znesek zahtevka ter razloge in dokaze, na katerih temelji zahtevek.

V skladu z zakonikom o kazenskem postopku sodišče civilne tožbe v kazenskem postopku ne reši v naslednjih primerih: v primeru oprostilne sodbe tožene stranke, v primeru zaključka kazenskega postopka z utemeljitvijo, da dejanje ni zajeto v kazenskem pravu, da ni bilo predhodne pritožbe, dovoljenja ali nاپotitve pristojnemu organu ali katerega koli drugega zakonsko določenega pogoja, ki je potreben za začetek kazenskega pregona, v primeru amnestije, če je bil izdan sklep o smrti osumljenca ali tožene stranke ali izbrisu osumljene ali obtožene pravne osebe iz registra, če velja pravnomočnost končne odločbe (*res judicata*), če je bil prenos postopka, dogovorjen z drugo državo, izveden v skladu z zakonom, v primeru zaključka kazenskega postopka po umiku predhodne pritožbe ter če sodišče sprejme sporazum o priznanju krivde in med strankami v civilni tožbi v kazenskem postopku ni bil dosežen sporazum o poravnavi ali mediaciji. V tem primeru lahko oškodovanec pri civilnem sodišču vloži tožbo za povrnitev škode, povzročene s kaznivim dejanjem.

Ali lahko zoper tako odločbo vložim pritožbo ali druga pravna sredstva/nadomestila?

Če sodišče civilne tožbe v kazenskem postopku ne reši, lahko oškodovanec pri civilnem sodišču vloži tožbo za povrnitev škode, povzročene s kaznivim dejanjem.

Če je kazensko sodišče odločilo o civilni tožbi v kazenskem postopku, se lahko oškodovanec, ki ni zadovoljen s to odločitvijo, pritoži zoper sodbo v desetih dneh od sodbe ali, kadar je to primerno, v desetih dneh od vročitve sodne odločbe.

Če mi sodišče dodeli odškodnino, kako lahko zagotovim izvršitev sodne odločbe zoper storilca kaznivega dejanja in kakšno pomoč lahko dobim pri tem?

Sklepi o civilni odškodnini in stroških, ki jih je treba plačati strankam in so del sodbe v kazenskem postopku, se izvršujejo v skladu s civilnim pravom.

Obveznost, določena s sodno odločbo ali drugim izvršljivim instrumentom, se sprva izpolni prostovoljno.

Če dolжник obveznosti ne izpolni prostovoljno, se izpolnitev zagotovi z izvršilnimi ukrepi, ki se začnejo z vložitvijo predloga pri izvršilnem organu.

Izvršbo katerega koli izvršljivega instrumenta opravi sodni izvršitelj (*executor judecātoresc*), razen če zakon določa drugače.

Izvršilni postopek je druga stopnja civilnega postopka, njegov glavni cilj pa je zagotoviti dejansko uveljavitev pravice, priznane s sodno odločbo ali drugim izvršljivim instrumentom. Izvršilni postopek zagotavlja, da lahko upnik, ki je imetnik pravice, priznane s sodno odločbo/izvršljivim instrumentom, od dolžnika zahteva izpolnitev obveznosti, ki jih dolжник ni hotel izpolniti prostovoljno.

Določbe o izvršbi vsebujejo člani 622 do 914 zakonika o civilnem postopku.

Zadnja posodobitev: 24/05/2024

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.